

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 101/2020-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. júna 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť [REDAKČIA], zastúpenej advokátkou JUDr. Darinou Solárovou, Škultétyho 3, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 212/2011 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti [REDAKČIA] **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. decembra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 212/2011 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že 3. decembra 2010 bola žalobcom na Okresnom súde Košice I podaná žaloba s návrhom na vydanie platobného rozkazu a uloženie povinnosti sťažovateľke zaplatiť sumu 829,22 € s príslušenstvom. Platobný rozkaz bol sťažovateľke doručený 11. júla 2011 a tá proti nemu podala odpor s námietkou miestnej príslušnosti všeobecného súdu a žiadosťou o oslobodenie od platenia súdneho poplatku za odpor. Spis bol 25. augusta 2011 postúpený miestne príslušnému okresnému súdu.

3. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uviedla, že okresný súd „od 22.7.2011 vo veci sp. zn. 16 C/212/2011 nevykonal žiaden úkon do 29.09.2016.“

Dňa 29.9.2016 Porušovateľ bez predvolania Sťažovateľky a za jej neprítomnosti vydal rozsudok v prospech žalobcu, čím zbavil Sťažovateľku procesného práva konať pred súdom .

Proti nesprávnemu rozhodnutí a postupu Porušovateľa Sťažovateľka musela v zákonnej lehote podať odvolanie ktoré doposiaľ nebolo rozhodnuté, pretože Porušovateľ v rozpore s § 377 CS nepredložil predmetný spis odvolaciemu súdu bezodkladne.

V dôsledku nečinnosti a neefektívnej činnosti Porušovateľa predmetná vec od 11.07.2011 do podania tejto sťažnosti, nebola právoplatne rozhodnutá a Sťažovateľka nemohla včasné realizovať svoje práva vo veci a doposiaľ zostava v neistom, nevysporiadanom a nerozhodnutom stave.

Sťažovateľka ma za to, že Porušovateľ zaťažil svoje konanie dlhodobou nečinnosťou ktorej dôsledkom sú ničím neopodstatnené prieťahy v konaní. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu aj judikatúry ESLP, keď dĺžka namietaného konania v čase doručenia ústavnému súdu trvá viac ako 5 rokov a nie je právoplatne skončená preto už primá facie je zjavne neprimeraná.

Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, tak predmetom napadnutého konania je žaloba týkajúca sa splnenia povinností -zaplatenia peňažnej sumy vo výške 829,22 Eur, konania tohto typu tvoria štandardnú súčasť rozhodujúcej činnosti všeobecných súdov, preto vec nemožná posúdiť ako právne zložitú.

... Podľa názoru Sťažovateľky je ústavne neudržateľne, že orgán štátnej moci zákonom povolaný na ochranu porušených práv, nepostupuje v súlade so zákonom, čo privádza k neefektívnosti súdneho procesu k stresu na strane Sťažovateľky, ktorá je nútená k nadbytočným úkonom, strate času a financov, musí zažívať morálne a finančne ujmy.“.

4. Sťažovateľka z dôvodu porušenia svojich označených práv napadnutým konaním okresného súdu požaduje aj priznanie finančného zadosťučinenia, čo odôvodnila tým, že „v dôsledku neústavného konania Porušovateľa, ktorý nekonal rýchlo a efektívne Sťažovateľka musela zažívať nervozitu, stres, poníženie, bola donútená k zbytočným úkonom a strate času, k dodatočným stretnutiam s úradnými a neúradnými osobami, čo priviedlo k morálnym a finančným ujмам na jej strane a k nenaplneniu legitímnych očakávaní víťazstva vo veci.

Cieľom požadovaného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípade Sťažovateľky , ktorá podľa jej názoru vyžaduje nie len vyslovenia porušenia.“.

5. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej ústavnej sťažnosti rozhodol nálezom, ktorým vysloví porušenie jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Sťažovateľka zároveň požadovala, aby jej ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie v sume 2 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia v sume 346,26 € na účet jej právnej zástupkyne.

6. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 101/2020-16 z 11. marca 2020 ju prijal na ďalšie konanie. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval predsedu okresného súdu, aby sa vyjadril k prijatej ústavnej sťažnosti a zároveň oznámil ústavnému súdu, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

7. Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k ústavnej sťažnosti prípisom sp. zn. 1 SprO 174/2020 z 11. mája 2020, v ktorom predseda okresného súdu uviedol tieto relevantné skutočnosti:

„Žaloba žalobcu... proti žalovanej... o zaplatenie 829,22 Eur s prísl. bola doručená tunajšiemu súdu dňa 25.08.2011 a je vedená pod sp. zn. 16C/212/2011. Aktuálny zákonný sudca v tejto veci... menovaný sudcom dňa 16.05.2016) rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 16C/212/2011-198 zo dňa 29.09.2016 (po troch mesiacoch) žalobe žalobcu vyhovel v plnom rozsahu s povinnosťou žalovanej nahradiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozsudok doposiaľ nenadobudol právoplatnosť, nakoľko po odvolaní žalovanej Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 19Co/l 98/2018-320 z 29.10.2019 vyššie

uvedený rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z dôvodu, že žalovanej nebolo doručené vyjadrenie žalobcu k jej odporu.

Žalovaná podala voči vyššie uvedenému uzneseniu krajského súdu, ktoré bolo procesné v jej prospech dovolanie, pričom po vykonaní zákonom predpísaných procesných úkonov bude spis predložený Najvyššiemu súdu SR.

K žalovanou namietaným prietahom v konaní zákonný sudca konštatuje, že na týchto prietahoch mala výrazný podiel samotná žalovaná, ktorá napriek tomu, že má dostatočné jazykové dispozície, čo bolo konštatované nielen odvolacím súdom (získala titul JUDr.), ale aj ústavným súdom SR, opakovane žiadala o úradný preklad všetkých listín a vyjadrení, čo konanie značne zdržiavalo, nehovoriac o navyšovaní trov konania.“

V liste predsedu okresného súdu zároveň vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania v danej veci.

8. Právna zástupkyňa sťažovateľky listom z 25. mája 2020 oznámila, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania v danej veci. Následne vo vyjadrení k stanovisku okresného súdu, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 29. mája 2020, v podstatnom uviedla:

„V označenej právnej veci je nesporne preukázané, že porušovateľ konal od 22. 07. 2011 do 29. 09. 2016, ale aj do 11.09. 2018 neefektívne a procesné nesprávne. V dôsledku toho sa sťažovateľka ocitla v neistom právnom postavení, v stave právnej neistoty.

Porušovateľ bol absolútne nečinný súvislých 5 rokov. Je len pochopiteľné, že v rámci takejto dlhodobej nečinnosti neuskutočnil žiadny právny úkon, ani žiadny preklad listín z materinského jazyka sťažovateľky do Slovenského jazyka a naopak.

Porušovateľ nevytýčil, ani jediný termín súdneho pojednávania, hoci ide o elementárnu súčasť jeho rozhodovacej činnosti a žiadne pojednávanie vo veci, ani neuskutočnil.

To, že sťažovateľka, výlučne v jednotlivých, jednoduchých prípadoch použila svoje právo na konanie v svojom rodnom jazyku, ešte neoprávňovalo porušovateľa k tomu, aby ako dôvod svojej pretrvávajúcej nečinnosti v právnej veci, ktorá bola už 3 x právoplatne rozhodnutá súdmi prvej aj druhej inštancie a v sťažovateľkin prospech, pripisoval na jej vrub. (OS Banská Bystrica č. k. 33 Ek/216/2019 konal podľa uznesenia OS

KE II z 6.05.2008 a podľa uznesenia Krajského súdu v Košiciach zo dňa 31.03.2009 č. k. ICo/116/2008-287).

Dovolanie NS SR sťažovateľka podala z toho dôvodu, že odvolací súd pri rozhodovaní o odvolaní nevezal na zreteľ závažné, skutkové a právne osobitosti prípadu...

Dovolanie však nie je predmetom sťažnosti sťažovateľky v konaní pred Ústavným súdom o jej ústavnej sťažnosti. Vyjadrenie porušovateľa je vo vzťahu k ústavnej sťažnosti podľa názoru sťažovateľky právne neakceptovateľné.

Je osvedčené, že právo na konanie v materinskom jazyku sťažovateľke prináleží. Toto právo, nie je predmetom ústavnej sťažnosti v prípade sťažovateľky, ktorá je osobou patriacou k národnostným menšinám žijúcim na území Slovenskej republiky.

Sťažovateľka nepochádza z územia Slovenskej republiky a prirodzene, ani nemôže poznať Slovenský jazyk v takom rozsahu ako osoby, ktoré tu trvalé od narodenia žijú.

Dosiahnutý stupeň právnického vzdelania sťažovateľky v jej domovskej krajine bol nostrifikovaný v Slovenskej republike v zmysle platných právnych noriem SR. To však nezbavuje sťažovateľku ústavou zaručeného práva konať v priebehu súdneho konania pred súdom vo svojom materinskom jazyku, v ktorom sa informácia má prijímať a odovzdávať.

Právo na konanie v materinskom jazyku pre osoby patriace k národnostným menšinám, ako je to aj v prípade sťažovateľky, je zaručené Ústavou SR a zakotvené aj §155 CSP a súd ho ex officio povinne zabezpečuje v súlade s právom na rovnaké postavenie strán súdneho procesu (pôvodne § 18 O. s. p.), princíp rovnosti strán sporu. Rozhodnutie o jazykových možnostiach a schopnostiach, ktoré súvisia s okolnosťami prípadu je výlučne na rozhodnutí sťažovateľky. Ústava garantuje právo na rovnaké postavenie strán sporu.

Nemožno súhlasiť s obsahom vyjadrenia odporcu na prvej strane, posledný odsek. Súd ako štátny orgán určený ústavou a všeobecnými právnymi predpismi predovšetkým na spravodlivý výkon súdnej moci je vybavený takými právomocami, ktoré mu dávajú rozsiahle možnosti uskutočniť nápravu vo veciach pojednávaných pred ním, ak taká potreba vyvstane.

Svoju nečinnosť porušovateľ nemôže preniesť na sťažovateľku.“

9. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona

č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

10. Ústavný súd overil priebeh napadnutého konania porovnaním vyjadrenia okresného súdu s obsahom zapožičaného súdneho spisu a keďže mu zodpovedal, pre potreby ďalšieho konania z neho vychádzal.

III.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

11. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

12. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky je namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 212/2011, v ktorom vystupuje ako žalovaná.

14. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach a záväzkoch.

15. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010). Z toho vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označeným právam identické.

16. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (III. ÚS 154/06, I. ÚS 76/03, II. ÚS 438/2017, II. ÚS 118/2019). Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (II. ÚS 26/95, IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017).

17. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z čl. 17 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), ktorý súdom prikazuje, aby postupovali v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádzali zbytočným prietahom, konali hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

IV.

Posúdenie vecí ústavným súdom

18. Pri posudzovaní otázky, či v konkrétnom súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna, faktická, prípadne procesná zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou EŠLP ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľky.

19. Pokiaľ ide o posúdenie podľa kritéria zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom konania pred okresným súdom bola žaloba o zaplatenie finančnej sumy. Ide teda o štandardnú vec patriacu do rozhodovacej agendy všeobecných súdov.

20. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmanom konaní, ústavný súd zistil okolnosti signalizujúce výrazný podiel sťažovateľky ako strany sporu na predĺžení konania narušením jeho plynulosti. V prvom rade ide o nedostatok súčinnosti sťažovateľky potrebnej k riadnemu doručovaniu písomností. Sťažovateľka viackrát nepreberala súdne zásielky (v 7 prípadoch, pozn.) doručované jej na adresu bydliska prostredníctvom pošty a nereagovala ani na oznámenia doručovateľov, pričom okresný súd následne musel zásielky doručovať prostredníctvom útvarov Policajného zboru.

V okolnostiach danej veci na ťarchu sťažovateľky z pohľadu dĺžky súdneho konania možno pripísať aj jej uplatňovanie práva na konanie v materinskom jazyku, v dôsledku čoho musel okresný súd v ôsmych prípadoch zabezpečovať súdne preklady písomností, čo v značnej miere prispelo k predĺženiu súdneho konania.

V tomto smere ústavný súd považuje za potrebné poukázať na skutočnosť, že už v minulosti v rámci iných sťažností sťažovateľky, s ktorými sa obrátila na ústavný súd,

preveril na základe relevantných podkladov jej znalosť slovenského jazyka a konštatoval dostatočné jazykové dispozície sťažovateľky v uvedenom smere (uznesenie ústavného súdu č. k. II. ÚS 411/2011-42 z 21. septembra 2011, č. k. II. ÚS 411/2011-42 z 21. septembra 2011, č. k. II. ÚS 104/2010-19 z 11. marca 2010 a iné). Na túto skutočnosť poukázal aj žalobca a predseda okresného súdu vo svojom stanovisku z 11. mája 2020.

V posudzovanej veci je nie menej zaujímavý aj názor Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) uvedený v odôvodnení uznesenia sp. zn. 19 Co 198/2018 z 29. októbra 2019 (ďalej len „zrušujúce uznesenie“), ktorým zrušil rozsudok okresného súdu z 29. septembra 2016:

„Čo sa týka namietaného prejednávania veci bez prietahov odvolací súd uvádza, že zo spisu jednoznačne vyplýva, že žalovaná nezodpovedne pristupuje k veci ako strana sporu, nakoľko opakovane nepreberá súdne zásielky, ktoré jej boli doručované prostredníctvom polície. Rovnako vzhľadom na to, že žalovaná si v konaní uplatnila právo na konanie v jej materinskom jazyku, čo súd prvej inštancie akceptoval, čo samozrejme značne predĺžilo lehotu na rozhodnutie vo veci. Vzhľadom na uznesenia Ústavného súdu SR, sp. zn. II. ÚS/411/2011 zo dňa 21.09.2011, ako aj č. k. III. ÚS/52/2014-13 zo dňa 29.01.2014 odvolací súd uvádza, že uvedenými rozhodnutiami bolo konštatované, že žalovaná má dostatočné jazykové dispozície (pozn. odvolacieho súdu aj vzhľadom na to, že získala titul JUDr.), preto je nutné posúdiť oprávnenosť jej požiadavky konať v jej rodnom jazyku. Následne ak by bolo ustálené, že požiadavka žalovanej konať v jej rodnom jazyku nie je dôvodná, trovy štátu, ktoré tým vznikli je nutné prehodnotiť, či boli vynaložené účelne a zákonne.“

21. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky, bol postup okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd po preskúmaní postupu okresného súdu konštatuje, že okresný súd konal v namietanom konaní v zásade plynulo. Od 25. augusta 2011, keď bol spis postúpený okresnému súdu, vykonal viacero procesných úkonov súvisiacich s úpravou priebehu konania, doručovaním písomností stranám sporu, zabezpečovaním prekladov písomností. Dňa 20. februára 2013 bol spis predložený krajskému súdu spolu s odvolaním sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu o ustanovení prekladateľky z [REDAKOVANÉ] jazyka. Krajský súd

13. januára 2014 vrátil spis súdu prvej inštancie spolu s uznesením o odmietnutí odvolania ako neprípustného, keďže išlo o rozhodnutie o priebehu konania.

22. Ústavný súd konštatuje, že ďalší priebeh napadnutého konania je poznačený jednorazovou dlhšou nečinnosťou okresného súdu, ktorý (okrem uznesenia zo 16. júna 2014 vydaného na základe pokynu krajského súdu) až uznesením z 18. septembra 2015 pribral do konania prekladateľku s určením jej povinnosti prekladu písomností. V tejto súvislosti však ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04, II. ÚS 129/06) a nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 149/02, III. ÚS 92/03, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09, II. ÚS 118/2014). Na kratšie obdobia nečinnosti všeobecného súdu ústavný súd spravidla prihliada len vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili celkovú dĺžku súdneho konania (napr. v I. ÚS 19/00, I. ÚS 57/01 alebo III. ÚS 199/02). Vzhľadom na uvedené ústavný súd prihliadol pri komplexnom posudzovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľky predovšetkým na ďalší priebeh napadnutého konania.

23. V nasledujúcom období rozhodoval okresný súd o opakovanej žiadosti sťažovateľky o oslobodenie od platenia súdneho poplatku a vykonával ďalšie procesné úkony s cieľom zistiť majetkové pomery sťažovateľky a prekladov písomností. Na nariadenom pojednávaní, ktorého sa strany sporu nezúčastnili, vydal okresný súd 29. septembra 2016 rozsudok, ktorým žalobe vyhovel. Rozsudok bol následne preložený do ruského jazyka a doručený sťažovateľke, ktorá 13. januára 2017 podala proti nemu odvolanie v ruskom jazyku. Okresný súd po zabezpečení prekladov odvolania a stanovísk sporových strán a ich doručovania s cieľom vyjadrenia, predložil odvolanie spolu so spisom 28. novembra 2018 krajskému súdu. Priebeh napadnutého konania od doručenia odvolania okresnému súdu po postúpenie odvolania odvolaciemu súdu bol opätovne poznačený

neposkytnutím súčinnosti sťažovateľkou, ktorá v troch prípadoch súdne zásielky okresného súdu neprebrala.

O podanom odvolaní sťažovateľky rozhodol krajský súd zrušujúcim uznesením, pričom spis bol okresnému súdu vrátený 25. novembra 2019. Dňa 16. decembra 2019 okresný súd doručoval zrušujúce uznesenie krajského súdu stranám sporu, pričom sťažovateľka súdnu zásielku prevzala 3. januára 2020, keď toto zrušujúce uznesenie nadobudlo aj právoplatnosť. Po rozhodnutí krajského súdu okresný súd v napadnutom konaní nariadil pojednávanie na 10. marec 2020, ktoré však z dôvodu podaného dovolania sťažovateľky proti zrušujúcemu uzneseniu krajského súdu bolo následne zrušené. Okresný súd 14. mája 2020 zaslal sťažovateľke výzvu na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie (v čase prerokovania tejto veci ústavným súdom výzva okresného súdu nebola sťažovateľkou prevzatá, pozn.).

24. Ústavný súd prihliadol aj na skutočnosť, že spis sa počas konania dvakrát nachádzal na krajskom súde na rozhodovanie o podaných odvolaniach, a to v obdobiach od 20. februára 2013 do 13. januára 2014 a od 28. novembra 2018 do 25. novembra 2019. V týchto obdobiach (v prvom prípade 11 mesiacov a v druhom prípade 12 mesiacov) okresný súd priebeh napadnutého konania nemohol žiadnym spôsobom ovplyvňovať.

25. Ústavný súd pri posudzovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľky, prihliadajúc na spomínané kritériá, dôsledne vyhodnotil všetky už uvedené konkrétne okolnosti napadnutého konania. Ústavný súd dospel v tomto prípade k záveru, že jeho celková dĺžka bola výrazne ovplyvnená správaním sťažovateľky ako účastníka (strany sporu), predovšetkým neposkytnutím súčinnosti pri doručovaní súdnych zásielok a opakovaným uplatňovaním si práva na konanie v jej materinskom jazyku, čo v okolnostiach danej veci neprimerane predĺžilo napadnuté konanie. Hlavným pôvodcom priet'ahov v napadnutom konaní bola teda práve samotná sťažovateľka. Toto správanie sťažovateľky sa v okolnostiach danej veci javí ako konanie zjavne zneužívajúce právo (čl. 5 CSP). Na druhej strane je potrebné vytknúť aj okresnému súdu jednorazovú dlhšie trvajúcu nečinnosť (bod 22).

26. Po komplexnom vyhodnotení, s prihliadnutím na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd dospel k záveru, že dĺžka napadnutého konania sama osebe ani zistený ojedinelý prieťah v konaní nemajú charakter takého ústavne významného pochybenia v postupe okresného súdu, na základe ktorého by reálne mohol ústavný súd dospieť k záveru o porušení základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd pri posudzovaní postupu okresného súdu tiež zohľadnil skutočnosť, že napadnuté konanie na súde prvej inštancie vo veci sťažovateľky bolo v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu skončené, a to na základe vydania meritórneho rozhodnutia – rozsudku z 29. septembra 2016. Ústavný súd preto ústavnej sťažnosti sťažovateľky nevyhovel.

27. Bez povšimnutia nezostalo ani správanie sťažovateľky, resp. jej právnej zástupkyne v konaní pred ústavným súdom. Ústavná sťažnosť je založená na tvrdeniach, ktoré sa po overení priebehu napadnutého konania javia ako tendenčné, účelové a klamlivé. Podľa sťažovateľky okresný súd „od 22.7.2011 vo veci sp. zn. 16 C/212/2011 nevykonal žiaden úkon do 29.09.2016... musela v zákonnej lehote podať odvolanie, ktoré doposiaľ nebolo rozhodnuté, pretože Porušovateľ v rozpore s § 377 CS nepredložil predmetný spis odvolaciemu súdu bezodkladne.“. Aj v replike právna zástupkyňa uviedla, že okresný súd „... bol absolútne nečinný súvislých 5 rokov... neuskutočnil žiadny právny úkon, ani žiadny preklad listín z materinského jazyka sťažovateľky...“.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že okresný súd vo veci konal, vydával procesné rozhodnutia, zabezpečoval preklady písomností a vykonával ďalšie úkony. O podanom odvolaní v čase podania ústavnej sťažnosti (30. decembra 2019) už bolo krajským súdom rozhodnuté a zrušujúce uznesenie bolo sťažovateľke aj doručované, čo sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti ústavnému súdu zamlčala.

Prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie v súlade s § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde neznamená automaticky aj úspech sťažovateľa pri rozhodovaní o nej. Vedomé zamlčanie podstatných skutočností, ktoré ústavnému súdu umožňovali vo veci ústavnej sťažnosti rozhodnúť už pri jej predbežnom prerokovaní jej odmietnutím, spôsobilo, že sťažovateľka v rozpore so zásadou procesnej ekonómie, ktorou sa riadi aj konanie pred ústavným súdom, tento neprímerane zaťažila.

28. Keďže ústavný súd nevyhovel ústavnej sťažnosti v časti namietaného porušenia sťažovateľkou označených práv, nevyhovel ani návrhu sťažovateľky na priznanie finančného zadosťučinenia a na náhradu trov konania (§ 133 ods. 3 zákona o ústavnom súde *a contrario*).

29. Vzhľadom na znenie čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2020

Ľuboš Szigeti
predseda senátu